

Publiser:
Pål Korneliusen

Redaktor:
Øystein Hage

Desksjef: Ann Eileen Ditlevsen Nygård
Redaktor: Nils Torsvik

fiskeribladetfiskaren.no fbfi.no

Fiskeribladetfiskaren arbeider etter Vår varsomhetsplakatens regler for god presseskikk. Mener noen seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres disse til å kontakte redaksjonen. Pressens faglige utvalg behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. Adressen til PFU er: Prinsens gate 2, pb. 48, Sentrum, 0101 Oslo. Tlf: 22415680, faks: 22411980.

FiskeribladetFiskaren

En uavhengig avis for Kyst-Norge

Løsner bindingene

Fiskeriministeren har bestemt at fylkesbindingene knyttet til omsetning av kvoter i torskefiskerierne skal utvides til å bli en landsdelsordning. Det mener vi er et skritt i riktig retning.

Det har lenge vært et ønske fra Norges Fiskarlag og Fiskebåt at fylkesbindingene i omsetningen av kvoter må fjernes. Det er vist til uheldige utslag, som at båteiere ikke har fått finansiering på nybygg, fordi verdiene på fiskebåter i Finnmark blir vurdert så lavt at det ikke er nok å pantsette for nybygget, eller som at båteierne flytter med kvotene til et annet distrikt, der det er lettere å få omsatt kvoter og båt.

Den nye ordningen, som nå endres til å bli en landsdelsordning, der de tre nordligste fylkene danner en region, og resten av landet en annen, gjør at fiskebåteierne i disse regionene får et større marked for omsetningen av båtene og kvotene sine. Det mener vi er en fordel og vil føre til at prisene på fiskebåter fra Finnmark blir lik resten av Nord-Norge, og at det vil bli lettere for båteierne i dette fylket å få lån i bankene.

Bindingene ble i sin tid opprettet for å hindre at båter og kvoter fra Finnmark og Nord-Troms skulle bli kjøpt opp av mer kapitalsterke redere lenger sør. Det har vist seg at der det er et ønske om salg, har båteierne funnet måter at båter og kvoter fra Finnmark og Nord-Troms skulle bli kjøpt opp av mer kapitalsterke redere lenger sør. Det har vist seg at der det er et ønske om salg, har båteierne funnet måter

Regionaliseringen er et greit første skritt

Bindingene ble i sin tid opprettet for å hindre at båter og kvoter fra Finnmark og Nord-Troms skulle bli kjøpt opp av mer kapitalsterke redere lenger sør. Det har vist seg at der det er et ønske om salg, har båteierne funnet måter at båter og kvoter fra Finnmark og Nord-Troms skulle bli kjøpt opp av mer kapitalsterke redere lenger sør. Det har vist seg at der det er et ønske om salg, har båteierne funnet måter

at omgå fylkesbindingene på. Samtidig har det vist seg at bindingene har gjort det vanskeligere for båteiere som fortsatt vil bo i vårt nordligste fylke, å finansiere ombygginger og nybygg av båter. Bindingene har derfor virket mot sin hensikt, og det er bra at de endres.

Inndelingen i to regioner inntreffer også Fiskebåts ønske om at konvensjonelle havfiskekafortøyer kan omsettes uavhengig av fylkesgrensene mellom Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. Av 26 deltakeradgangere i autolineske er 14 hjemmehørende i Møre og Romsdal, 11 i Sogn og Fjordane og bare én i Finnmark. Her har det derfor betydning for at bindingene mellom de to fylkene i sør er opphevet, enn at det også skulle åpnes for å flytte kvoter fra nord til sør.

Ved å dele landet i to, har fiskeriminister Per Sandberg, nok en gang fulgt flertallet i Stortingets vilje. Arbeiderpartiet gikk inn for en slik ordning i sin politiske plattform i fjor, og har fått resten av Stortinget med seg for en slik løsning. Høyre og Fremskrittspartiet har ønsket en fjerning av alle regionale bindingene, slik Norges Fiskarlag har gått inn for, men innser at det ikke er flertall for det i Stortinget.

Vi tror at det er et tidsspørsmål for de regionale bindingene blir fjernet, men ser at ordningen som fiskeriministeren har vedtatt nå, kan være et greit første skritt. Den vil bli omgått, men i mindre grad enn det som skjer i dag, noe som vil lette presset på å fjerne den helt.

HAVBRUK: Vi har verdens beste havbruksforvaltning i dag. Men vi har ikke en forvaltning som er rigget for en framtid med en dobling av produksjon, understreker skribenten. ILL.FOTO

Den norske økonomien ligger i kostnadstoppen globalt, og vår laksenæring ligger helt på topp når det gjelder produksjonskostnader per kilo i den globale akvakulturnæringen.

GJESTEN

RAGNAR TVETERÅS

Professor i økonomi ved Universitetet i Stavanger.

Det som berger oss er at vi har et produkt som prisen betydelig høyere enn andre sjømatprodukter. Men de siste årenes høye laksepriser og lønnsomhet må ikke gjøre oss selvtillfredse. Vår manglende evne til å ekspandere produksjonen er en alvorlig vekker. Vår havbruksforvaltning har en avgjørende rolle dersom vi skal klare å øke produksjonen på en lønnsom og bærekraftig måte.

Det vil snart offentliggjøres en rapport som gir en analyse av den norske havbruksforvaltningen. Forskningsprosjektet bak denne er finansiert av FHF og ledet av Nofima ved Roy Robertsen, med deltagelse fra forskere (bl.a. undertegnede) på flere institusjoner og et advokatfirma. Rapporten dekker flere store utfordringer for framtidens forvaltning, og her kan jeg bare peke overskriftsmessig på noen av disse.

En overordnet utfordring er at havbruksforvaltning er kunnskapsmessig svært krevende. Sammenhengene

Gjesteskrivere:

Lakseoppdrett er en sektor som ikke kan forvaltes av enslige saksbehandlere som gjør dette på deltid og mangler kompetanse

mellom lokaliseringsmønstre, produksjonsnivåer, produksjonspraksiser og effekter på fiskehelse, miljø og andre brukerinteresser er ikke enkle å modellere teoretisk og krevende å dokumentere i praksis. Det er ikke for amatører. Lakseoppdrett er en sektor som ikke kan forvaltes av enslige saksbehandlere som gjør dette på deltid og mangler kompetanse på en rekke områder. Det er viktig

at forvalterne er i kompetansesemiljøer som sikrer faglig robusthet og at man er i kunnskapsfronten. Vi må ha en struktur som sikrer den kunnskapsbaserte forvaltningen, og gir næringen lisenser og produksjonskapasitet som bidrar til at det samfunnsøkonomiske potensialet blir realisert, også når negative effekter på miljøet mm. er en del av det samfunnsøkonomiske regnskapet.

Man bør stille alvorlige spørsmål ved kommunenes roller i havbruksforvaltningen. Fragmentert regional forvaltning, lokalpolitiske vilkårligheter og manglende kompetanse er tunge argumenter som taler for å begrense kommunenes rolle. Fysynet til den kommunale selvstyret er det som legitimerer kommunal makt utøvelse. En mindre kommunal forvaltningsrolle men mer penger fra næringen er elementer som må diskuteres for å skape større samfunnsøkonomisk effektivitet.

Ingen deler av vår komplekse havbruksforvaltning kan være overbort av de store utfordringene vi står overfor. Arbeidsdeling og maktdeling mellom Fiskeridirektoratet og fylkeskommunene er ett viktig tema. Det er ikke bare laksefiskekapasitet som må snu alle steiner og innovere på mange områder for å kunne vokse. Det gjelder også politikk og forvaltning.

Vi har verdens beste havbruksforvaltning i dag. Men vi har ikke en forvaltning som er rigget for en framtid med en dobling av produksjon. Det vil kreve betydelige strukturrendringer. Debatten om dette og jobben begynner nå.

Han leder bunnfiskavdelingen på HI, samtidig som han har hovedansvaret for det nye prosjektet.

NYHETER

ERIKJENNER: Den nye lederen for bunnfiskavdelingen ved Havforskningsinstituttet (HI), Erik Olsen, som skal lede et REDUS-prosjektet, erkjenner at de ikke har vært gode nok til å vurdere og formidle usikkerhet ved bestandsforskningen. FOTO: KJARTAN MÆSTAD, HI

HAVFORSKNING

Havforskerne starter et prosjekt for å redusere usikkerhet i kvoterådene og bli bedre i å forklare fiskerne hvordan forskningen fungerer.

Nils Torsvik
Bergen

Erik Olsen er leder for prosjektet, som har fått navnet REDUS, og sier at prosjektet er et svar på en del av den kritikken som Havforskningsinstituttet (HI) har mottatt i forskningen på blant annet norsk vårgytende silde.

– Men også en erkjennelse av at vi har vært for lite flinke til å formidle usikkerhet knyttet til forskningsresultatene, sier han.

– Betyr mye

– Det er også en erkjennelse av at våre råd har store økonomiske følger, både for den enkelte fisker, for fiskerieringen som helhet, og for samfunnet, sier Olsen som nylig er kommet hjem etter et toårig opphold i USA.

– Han leder bunnfiskavdelingen på HI, samtidig som han har hovedansvaret for det nye prosjektet.

FAKTA: REDUS

Prosjektet REDUS har som mål å utvikle et rammeverk for beregning av usikkerhet og analyse for mer optimal fiskeriforvaltning, som gjør det mulig å få større og mer langsiktige kvoter, og å foreta bedre prioriteringer i overvåking av fiskeri og forskning.

Prosjektet vil ha betydning for arbeidet som gjøres i ICES, for råd til den norske regjeringen, for Norsk Forskningsråd og andre som har behov for mer presise og nøyaktige bestandsvurderinger.

skal gå fra 2016 til 2020. 40 forskere er mer eller mindre involvert, deriblant alle de åtte forskningsgruppene ved HI. Fire forskere vil være fulltidsengasjert i prosjektet.

– De førti møtes i Bergen i dag til et «kick-off»-møte, sier Olsen som kan vise til et samarbeid også med Universitetet i Bergen og NTNU, samt danske, amerikanske og spanske forskere og det internasjonale havforskningsrådet, ICES.

– Vi oppfatter dette som en respons på våre innspill om å bregne usikkerheten i bestandsmålingene ikke noen eksakt vitenskap.

ved at forvaltning, overvåking og rådgivning ikke fungerer godt nok.

– Vi må være bevisste på vår rolle, som er viktig, men også i hvordan vi formidler vår kunnskap, sier Olsen.

Som værmeldingene
Han ser for seg en formidling av bestandsrådene som for værmeldingene, der det er knyttet usikkerhet til meldingene.

– Noe lignende bør vi ha for bestandsrådene, slik at vi kan si med hvilken sikkerhet vi tar ut kvoter. Dersom usikkerheten er stor, bør vi være forsiktige, mens der vi er sikre, bør anbefalingene ligge nærmere det optimale uttaket, sier han og viser til at som for værmeldingene er bestandsmålingene ikke noen eksakt vitenskap.

– Et svar på fiskernes innspill

Havforskningsinstituttets REDUS-prosjekt får god mottagelse fra fiskerne.

– Vi oppfatter dette som en respons på våre innspill om å bregne usikkerheten i bestandsmålingene ikke noen eksakt vitenskap.

Jonny Berfjord

– Vi vil nå kjøre analyser i REDUS knyttet mot usikkerhet og metodene vi bruker for vår bestandsanalyse. Disse vil vi bruke til å forbedre metodene, enten det er å ta i bruk sonar i bestandskartleggingen, eller det er å legge om toktopplegget. Vi skal også kunne si hva slike endringer vil koste, sier han.

Kommunikasjon
Olsen sier det også ligger i prosjektet å forbedre formidlingen av forskningen til brukerne av bestandsrådene. Det er allerede opprettet et nettsted www.redus.no, og de vil satse på å komme i dialog med fiskerne.

– Vi vil satse på et årlig møte med fiskere og andre i ulike havner langs kysten. I tillegg vil vi ha nær dialog med fiskernes representanter i rådet som er

en forskning som reduserer usikkerheten, sier leder Jonny Berfjord i Fiskebåt.

Han viser til at han, på årsmøtet til Fiskebåt, tok opp et ønske om å få på plass et slikt prosjekt i sin åpningstale.

– Vi har hørt at det ble arbeidet med prosjektet, og e glad for at det nå er på plass, sier han.

Berfjord viser til at Dankert Skagen, som nå er pensjonert havforsker, er engasjert av Fiskebåt til å delta i ulike forskningsfora på vegne av

Prosjektet er en erkjennelse av at vi har vært for lite flinke til å formidle usikkerhet knyttet til forskningsresultatene

Erik Olsen

opprettet for forskningsprosjektet, sier Olsen som understreker at det er ikke snakk om noen enveiskommunikasjon, men å hente gode innspill og synspunkter fra brukerne av forskningen.

nils.torsvik@fbfi.no
Tlf 932 56 325

Blant annet det internasjonale havforskningsrådet, ICES.

Han vil også sitte i referansegruppen for REDUS-prosjektet, sier Berfjord.

Fiskebåt-lederen synes at det er bra at forskerne gjennom prosjektet også skal gi et anslag for hva det vil koste å gjøre endringer i forskningsmetodene.

– Vi tror at slik forskning på lengre sikt kan øke kvotene, og er glad for at HI er lydhør for våre ønsker, sier Berfjord.